

Agresivita

a
agrese

Agrese

- v sociologickém a sociálně-psychologickém smyslu *chování, které vědomě a záměrně poškozuje druhého, ubližuje mu, způsobuje mu utrpení, omezuje ho a násilně mu brání ve výkonu činností, které chce vykonávat*
- www.sos-ub.cz/prevence/agrese.pdf

Agresivita ≠ agrese

- **agresivita** – vlastnost člověka, motivační základna pro některé typy chování (např. pro agresi, tendence k agresi)
- **agrese** – útočné chování, jeden z projevů agresivity

Teorie

- **teorie přirozeného sklonu**
 - pozitivní i negativní využití, antisociální i prosociální chování (porušování i donucování k pravidlům)
 - rituály k přesměrování agrese na jiné, nikoli nebezpečné cíle
 - etologie (Lorenz), sociobiologie
- **teorie reaktivní**
 - agrese jako odpověď na soubor vnějších nebo vnitřních podnětů
 - teorie frustrace (radikálně: každá frustrace vede k agresi)
 - náhradní objekt – obětní beránek
 - situace vyvolávající agresi+typ osobnosti
- **agrese jako forma sociálně naučeného chování**
 - není vrozená, není jen reakcí, je to naučený vzorec chování
 - Bandura
 - výzkum vlivu masmediální prezentace násilí na vyvolání reálného agresivního chování (srov. s PC hry, thrillery...)
 - výsledky nejednoznačné
 - zjištění – násilí v médiích zvyšuje schopnost vidět násilí a utrpení bez průvodních emocí – banalizace násilí

Teorie

- **neoasocianistická kognitivní teorie**
 - averzivní událost nebo zkušenost vyvolává negativní pocity a stavy (otrávenost, zlobu, hněv), jež aktivizují tendenci buď k agresi nebo útěku
 - obě alternativy projdou kognitivním procesem a v jeho důsledku jedince jednou z nich reaguje – agrese či útěk
 - souvislost s inteligencí, vzděláním, morální orientací a hodnotovým systémem jedince
 - agresivita není jen vrozená, není jen reaktivní, není jen naučená – je součástí širšího celku, neboť je vázána na osobnost a její mravní a intelektuální vybavenost, na její sociální zázemí, interpersonální vztah a vazby apod.

Výzkumy agresivního chování

- *crowding*, vliv davu
- anonymita
- blazeovaný postoj ve městě
- vandalismus

Banální zlo (H. Arendt)

- vědomé odpoutání zlého činu od jeho původního skutečného významu a jeho proměnu ve všední, rutinní akt
- proces s Adolfem Eichmannem (jeden z organizátorů holocaustu) – neschopnost pochopit podstatu způsobeného zla, Eichmannův pocit neviny – nebyl schopen vnímat, představit si cokoli v z perspektivy jiného člověk

• banalizace zla

- konkrétní lidská bytost je proměněna v představitele druhu, který je prohlášen za méněcenný
- člověk je proměněn v součást byrokratické mašinerie (mění se v položku, číslo)

manipulace s druhým člověkem je prováděna jako každodenní, všední aktivita podle přesně stanovených „racionálních“ pravidel

- souvislost s moderními ideologiemi a byrokratickou racionalizací světa

Klíčové zdroje

Velký sociologický slovník. 1996. Praha: Karolinum